

Danmarks aktiver og passiver over for udlandet

Danmarks aktiver og passiver over for udlandet

Statistikken viser Danmarks kapitalbalance over for udlandet, dvs. indlændinges finansielle aktiver og passiver over for udlændinge. Kapitalbalancen opgøres i overensstemmelse med retningslinjerne i IMF's betalingsbalancemanual fra 1993, BPM5. Det betyder bl.a., at aktiver og passiver som hovedregel er opgjort til markedsværdi.

Tabeller, kvartalstal

Tabeltillægget indeholder beholdningstal for aktiver og passiver samt nettoaktiver opgjort ultimo hvert kvartal. De to første tabeller (1.1 og 1.2) viser de samlede beholdninger fordelt på henholdsvis instrumenter og sektorer. Af tabellerne 2-16 fremgår beholdningerne for *andre end Nationalbanken* opdelt på investeringstype (2-7) og sektor (8-14). I tabellerne 15-16 er udvalgte aktiver og passiver fordelt på løbetid og valuta. *Nationalbankens* beholdninger fremgår af tabel 17.

Kilder

Fra og med udgangen af 2004 er systemet til indsamling af oplysninger om såvel kapitalbalancens som betalingsbalancens finansielle poster baseret på følgende fire hovedkilder:

- MFI-statistik
- Statistik over offentlig forvaltning og service
- Værdipapirstatistik
- Virksomhedsindberetninger
- Skatteoplysninger om ferieboliger

Metoder

Indsamlingen af data er for hver kilde bygget op omkring identiteten:
beholdning primo perioden
+ periodens transaktioner
+ periodens værdireguleringer mv.
= beholdning ultimo perioden,

hvor beholdningstal svarer til kapitalbalancen, og transaktionstal svarer til betalingsbalancens finansielle poster, jf. Nationalbankens statistikpublikation "Betalingsbalancens finansielle poster". Værdireguleringer mv. dækker foruden valutakurs- og prisændringer også andre ændringer som følge af fx omklassificering mellem sektorer eller investeringstyper. Eksempelvis foretages omklassificering fra porteføljeinvestering til direkte investering, når en aktieinvestor øger sin beholdning fra under 10 pct. til over 10 pct. af en virksomheds egenkapital. I MFI-statistikken og de fleste virksomhedsindberetninger rapporteres hvert af elementerne i identiteten. De indberettede tal kan derfor afstemmes.

Ved offentliggørelsen er data afstemt i forhold til kvartalets fejl og udledelser, som opgøres i betalingsbalancen [Læs mere – her indsættes et link].

Fejl og udeladelser er forskellen mellem de registrerede transaktioner i betalingsbalancens finansielle poster og transaktioner på betalingsbalancens løbende poster plus kapitaloverførsler. En konsekvens af fejl og udeladelser er, at de registrerede beholdninger ikke er korrekte. Afstemningen sikrer, at beholdningerne afspejler de underliggende bevægelser og beholdningerne justeres derfor enten op eller ned.

Afstemningen sker ekskl. sektorerne Danmarks Nationalbank og offentlig forvaltning og service. For førstnævnte er fejl og udeladelser pr. definition lig nul, og sidstnævnte er afstemt af Danmarks Statistik.

For de øvrige sektorer sker afstemningen ved at øge transaktionerne med kvartalets fejl og udeladelser fordelt på balance, instrument, sektor, land, valuta og oprindelig løbetid. Fordelingsnøglen vægtes i forhold til de enkelte dimensioners vægt i de samlede aktiver og passiver over for udlandet ekskl. Danmarks Nationalbank og offentlig forvaltning og service.

For MFI-sektoren ændres beholdningerne ikke, da de placerede transaktioner modsvarer af værdiændringer med modsat fortegn. For øvrige sektorer justeres beholdningerne med de placerede transaktioner.

Næsten alle indberetninger, uanset kilde, foretages månedligt. Hertil kommer årsindberetninger om beholdninger fra virksomheder, der er karakteriseret ved at have små transaktioner, men relativt store beholdninger over for udlandet.

Bedre kilder og metoder

De væsentligste forbedringer fra og med ultimo 2004 er:

- Beholdninger, transaktioner og værdireguleringer indberettes i ét samlet system. Tidligere blev beholdninger henholdsvis betalinger til og fra udlandet indberettet i to forskellige systemer på et ikke-harmoniseret grundlag
- Værdireguleringer indberettes eller beregnes på et væsentligt bedre og mere detaljeret grundlag
- Næsten alle indberetninger foretages månedligt, mens en del beholdningsindberetninger tidligere kun blev foretaget kvartalsvis/årligt
- Optjeningsprincippet anvendes. Tidligere blev betalingsprincippet brugt. Det giver mere retvisende beholdningstal, jf. afsnittet om værdiansættelse.

De enkelte kilder

I det følgende beskrives de enkelte kilder i relation til sektorer.

- MFI-statistik

MFI-statistikken omfatter Nationalbanken, penge- og realkreditinstitutter samt andre kreditinstitutter. Den er udformet i overensstemmelse med retningslinjer fastlagt af ECB. Retningslinjerne svarer overordnet set til BPM5. Enkelte steder har det været nødvendigt at foretage estimation af manglende opdelinger.

Kilden til Nationalbankens udenlandske beholdninger af reserveaktiver er nu MFI-statistikken. Tidligere blev valutareservens tal, som offentliggøres i bankens pressemeddelelse "Valuta og likviditet", brugt som approksimation. De to opgørelser afviger fra hinanden. Reserveaktiver omfatter, modsat

opgørelsen af valutareserven, *alle* beholdninger over for udlandet, dvs. inkl. Nationalbankens udenlandske aktier, tilgodehavende renter, uafviklede derivater og kronemellemværender med pengeinstitutter på Færøerne og i Grønland. Desuden opgøres reserveaktiver til markedsværdi modsat valutareserven, som opgøres til bogført værdi (akkumulerede transaktioner) gennem året.

Husholdningers lån og indskud i udlandet opgøres ud fra danske MFI'ers udenlandske filialer og dattervirksomheder.

- SKAT

Ferieboliger til privat brug klassificeres som egenkapital. Tallene er fra ultimo 2006 baseret på oplysninger fra SKAT. Indlændinges ferieboliger i udlandet blev til og med ultimo 2004 estimeret på grundlag af betalingsstatistikken. Her registreredes ikke udlændinges ferieboliger i Danmark, herunder ferieboliger som tilhørte indlændinge, der flyttede til udlandet. Tallene indtil udgangen af 2005 er derfor nul. Tallene ultimo 2005 og gennem 2006 er estimeret på basis af SKATs tal ultimo 2006.

- Statistik over offentlig forvaltning og service

Kilderne til oplysning om statsobligationer mv. ejet af udlandet er Nationalbankens statsgældskontor, som forvalter statens lån, og værdipapirstatistikken. Andre offentlige finansielle aktiver og passiver over for udlandet indberettes af Danmarks Statistik.

- Værdipapirstatistik

For danske værdipapirer udstedt i Danmark og ejet af udlændinge er kilden primært VP Securities. Danske papirer udstedt i udlandet indberettes særskilt til Nationalbanken. For udenlandske værdipapirer ejet af indlændinge kommer oplysningerne primært fra depotbanker i Danmark. Hvis virksomheder deponerer sådanne papirer i udlandet, indgår oplysningerne i virksomhedsindberetningerne til Nationalbanken. Det antages, at husholdninger i al væsentlighed deponerer udenlandske værdipapirer i depotbanker i Danmark. Fra 2005 indsamler Nationalbanken ikke oplysninger direkte fra husholdningerne. Værdipapirstatistikken er opbygget på fondskodeniveau. Ved hjælp af en række grundoplysninger om de enkelte værdipapirer kan Nationalbanken ud fra identifikationsnumrene (ISIN-kode) og ejerens beholdning udlede værdiændringer samt sektor for udsteder/ejer til brug for kapitalbalanceopgørelsen. Transaktioner til betalingsbalancens finansielle poster beregnes residualt.

- Virksomhedsindberetninger

Virksomhedsindberetninger indhentes fra ikke-finansielle selskaber, andre finansielle formidlere mv. samt forsikringselskaber og pensionskasser. Indberetningerne vedrører i det væsentlige direkte investeringer, derivater og andre investeringer, fx lån og indskud.

Indberetningerne er opdelt i skemaer, der i store træk svarer til de finansielle poster i en virksomheds regnskab. I de fleste skemaer indberettes alle elementer i identiteten, jf. ovenfor. For handelskreditter indberettes dog kun beholdningstal. På de områder, hvor beholdningstal ikke indberettes månedligt, fremskrives beholdningerne gennem året ved at lægge transaktioner og valutakursændringer til årets primobeholdning. På disse områder

indberettes årligt beholdningstal, som bruges til at revidere de fremskrevne tal.

Population og opregning

Virksomhedsindberetningerne kommer fra et udsnit af virksomheder. Ved udvælgelsen er dtager Nationalbanken hensyn til, at forskellige delområder, fx investeringstype og sektor, er dækkende. Der er ca. 580 månedlige indberettere.

Hertil kommer ca. 320 indberettere, der har små transaktioner, men relativt store beholdninger. De indberetter kun beholdninger én gang om året. Beholdningstallene reguleres gennem året med valutakursændringer. Egenkapital reguleres tillige med geninvesteret indtjening. Efterfølgende revideres de fremskrevne tal på grundlag af de faktisk indberettede beholdningstal.

Tilsammen repræsenterer de to udsnit en dækningsgrad på over 90 pct. af de historiske finansielle udlandsbetalinger. Dækningsgraden er afhængig af investeringstype og sektor. Der foretages en opregning af de indberettede tal (beholdninger, transaktioner og værdireguleringer) på i gennemsnit 5 pct. varierende mellem 0-15 pct.

For de øvrige kilder er dækningsgraden tæt på 100 pct. Disse tal opregnes ikke.

Værdiansættelse ...

Som hovedregel opgøres beholdningerne til markedsværdi inkl. tilgodehavende/skyldige renter eller geninvesteret indtjening, jf. nedenfor. Beholdninger i fremmed valuta omregnes til danske kroner med valutakursen på opgørelsesdagen.

... uden tilgodehavende/skyldige renter

For børsnoterede aktier, herunder aktier i form af direkte investeringer, opgøres værdien ud fra børskursen. Værdien af egenkapital i unoterede virksomheder opgøres til indre værdi (eventuelt efter omregning fra kostpris, såfremt virksomheden anvender dette regnskabsprincip). Unoterede porteføljeværdipapirer indberettes til skønnet markedsværdi.

Lån og indskud opgøres altovervejende til nominel værdi.

... med tilgodehavende/skyldige renter

Værdien af beholdningerne, som opgjort ovenfor, tillægges tilgodehavende/skyldige renter eller geninvesteret indtjening, jf. nedenfor. Tilgodehavende/skyldige renter (for obligationer tales om vedhængende renter) er renter, som er optjent fra renteterminens begyndelse til tidspunktet for opgørelsen.

I MFI-statistikken tillægges indberettede eller beregnede tilgodehavende/skyldige renter for alle beholdninger.

Geninvesteret indtjening vedrører direkte investeringer og omfatter den del af en virksomheds overskud, der ikke udloddes. Posten fremskrives på basis af virksomhedens overskudsgrad og løbende oplysninger om udbetalte udbytter. Geninvesteret indtjening lægges til det senest indberettede

beholdningstal for egenkapital og reserver. Fremskrivningen er forbundet med usikkerhed og indebærer revisioner, når det faktiske overskud indberettes i årsindberetningen.

Beholdningerne fordeles på investeringstype og på sektorer, jf. nedenfor.

Investeringstype

Opdelingen på investeringstyper følger BPM5. Der opereres med følgende investeringstyper, hvoraf nogle er opdelt yderligere i tabellerne:

- *Direkte investeringer* omfatter aktier eller andre kapitalandele, hvor en investor besidder mindst 10 pct. af egenkapitalen eller stemmerne i en virksomhed. Desuden omfatter direkte investeringer lån og kreditter mellem virksomheder, der er forbundet direkte eller indirekte (fx søsterselskaber) med hinanden (benævnt koncernlån mv. i tabellerne). Direkte investeringer inkluderer gennemløbsinvesteringer. Gennemløbsinvesteringer er direkte investeringer fra udlandet i et holdingselskab i Danmark, som videreinvesterer midlerne i udlandet. Gennemløbsinvesteringer er endvidere karakteriseret ved, at holdingselskabet ikke har aktivitet i Danmark (af betydning) og normalt ikke ejer selskaber i Danmark. I Nationalbankens statistikpublikation "Kvartalsvis strømstatistik for direkte investeringer" vises direkte investeringer henholdsvis uden gennemløbsinvesteringer og gennemløbsinvesteringer separat i forskellige tabeller.
- *Porteføljainvesteringer* omfatter aktier eller andre kapitalandele, der ikke er direkte investeringer, og obligationer (også kaldet gældsinstrumenter)
- *Finansielle derivater*
- *Andre investeringer* omfatter handelskreditter, lån og indskud samt øvrige mellemværender.

Sektor

Opdelingen på sektorer følger Det Europæiske Nationalregnskabssystem, ENS95. Der opereres med følgende sektorer:

- *Ikke-finansielle selskaber*
- *Danmarks Nationalbank*. Herunder specificeres bankens valutareserveaktiver på investeringstype, jf. tabel 17
- *MFI-sektoren i øvrigt*. Pengeinstitutter er vist i særskilt tabel
- *Andre finansielle formidlere mv.*, herunder investeringsforeninger og andre investeringsselskaber, leasing- og andre udlånsselskaber samt finansielle hjælpeenheder
- *Forsikringselskaber og pensionskasser*, herunder ATP. Før 4. kvartal 2004 er ATP medtaget under offentlig forvaltning og service
- *Offentlig forvaltning og service*
- *Husholdninger mv.*, herunder velgørende organisationer og lignende, der leverer varer og tjenester til husholdninger.

Offentliggørelse

Kapitalbalancen offentliggøres 3 måneder efter udgangen af kvartalet.

Revision

Statistikken revideres i henhold til "Nationalbankens revisionspolitik for finansiell statistik". Revisionstidspunkter og -perioder for de enkelte statistikker fremgår af "Nationalbankens revisionscyklus for finansiell statistik".

Begge dokumenter findes på Nationalbankens hjemmeside under Statistik – Revisionspolitik.

Signaturforklaring

Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totalbeløb.

- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme.
- ... Tal foreligger ikke.

03-08-2011
